

ИЛИЯ БЕШКОВ
РУСКА МАРИНОВА

chitanka.info

Драги колеги и гости,

За пръв път откривам художествена изложба и не зная трудно ли е това, или лесно.

Смятам, че една художествена изложба се открива сама — ако е хубава, и сама се закрива — ако е лоша. Моето ненужно явяване тук не би станало, ако бях устоял на очарователната покана на художничката, на суетата да се покажа пред публика — и то съвсем неподготвен. Наистина, нямам намерение да заставам между художничката и вас — публиката. Това място заемат нейните творби. Аз заставам до един колега и приятел, за да споделя вълненията му, както съм споделял горчивините му през нашия живот на художници и граждани.

Руска Маринова работи тридесет години. Тази е нейната възраст, тъй като не е честно човек да притуря към възрастта си дни и години, през които не е работил. Радостно за мен е да застава до тая тридесетгодишна художничка пред единадесетата ѝ самостоятелна изложба.

Тая немирница, както показва сюжетното и тематичното многообразие на изложбата, е раздвижила навсякъде погледа си, своята наблюдателност и възискателност. С езика на изобразителното изкуство тя е общувала с петдесет първенци от нашия политически, интелектуален и трудов живот; разговаряла е с ридовете и бурята на Самоков; водила е мълчалив разговор с двадесет и пет натюрморта; приближила се е с кураж до животните; попаднала е на театралната сцена, където не е по-малко безопасно; подарила е цялата си вродена и естествена нежност на децата.

Нека грубите натури, които не знаят човека и не познават неговото естество, да попитат защо художничката не отишла още и там, и там — където би трябвало да отиде самият запитван.

И в изкуството, както и в живота, ние сме също така мъже и жени. Защото — каквото и да е изкуството като вдъхновение, то като дело е човешко — сродно и съответно нам.

Художничката с безпогрешен усет е избрала онзи материал — пастела — чиято пъстрота, свежест и нежност са именно съответни на естествените добродетели на жената (като изключим нашите собствени).

Руска Маринова повярва в изкуството още в най-ранната си възраст, в която човек изцяло се влюбва, и му остана вярна докрай — и

тука, и в чужбина. Такава любов само дава кураж и довежда изразните средства до убедителна яснота. Радостно е да видиш нежността и деликатността, съчетание с трудолюбието и добрия здрав смисъл. Аз няма да разглеждам творческия път на художничката, няма да подлагам на критически анализ творбите ѝ; нито желая да внеса обичайната тревога за проблемите на изкуството. Всичко това ще стане на друго място — ще го направят други, по-компетентни. Нека думите ми бъдат скромни и сърдечни, каквото е делото на Руска Маринова, та да не попреча на радостта от творбите — радост, която ни е довела тук и която е най-естествената потреба на човека.

Не допускам тук да са дошли хора, за да си причинят страдание!

Аз се стеснявам да изкажа пред всички радостта си от картините, а да скрия възхищението си от самата художничка!

Богатата чувствителност, тънката наблюдателност, щедростта в колорита, порядъчният рисунък, здравата, почти мъжествена форма създават жизнения оптимистичен климат в творбите ѝ. И човекът, и изкуството прекосяват своите възрасти, но изкуството на Руска Маринова, необременено от мъчителни и тревожни проблеми, живее сякаш в една своя непреходна младенческа възраст, която сама по себе си се харесва. Или, както казва Омар Хайам: „Виж как розата се опива от своята пръвна хубост!“ В края на краищата ние, които знаем много за изкуството, трябва да признаем, че не знаем що е изкуство. Една произволна думичка „харесвам“ или „не харесвам“, изхвъркнала като птичка из нечия уста, може да провали всичките ни научно обосновани и логично построени доводи. Особено у нас, които сме народ само с едно и половина поколение художници — всички почти още живи и здрави. От това поколение и половина ние си избираме класици, романтици, импресионисти, реалисти, прогресивни, упадъчни. И понеже хората са по-малко от направленията, един е принуден да носи няколко названия. Реалистът е предпазен от такава беда.

Мисля, че без трайна традиция и здрава приемственост този избор не ще бъде убедителен за никого, а художникът — исторически необяснен и оправдан — ще си остане само харесван или нехаресван, без да добие едно по-трайно значение.

Но, казва Ларошфуко: „На изкуство и на любов никой никого не е научил“.

Руска Маринова не изменя на това изкуство, и то не ѝ изменя. Тя като не го изоставя, и то не я изоставя. Това е постижение, по-ценно от всяко постижение. С тия няколко думи откривам изложбата и бързам да получа наградата си, като пръв от всички поздравя своя колега и приятел.

9 май 1955

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.